

Säkerhetszoner

— ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott

Ds 2023:31

Utredare: rättschefen Karin Erlingsson

Sekreterare: kanslirådet Emelie Smiding

Utgångspunkter

- Den allvarliga våldsutvecklingen
- Visitationszoner ett verktyg som finns i Danmark
– kan en liknande möjlighet införas här?
- Polisens nuvarande befogenheter
- Grundläggande fri och rättigheter

Behov av utökade befogenheter

- Situationer då konflikter mellan kriminella nätverk medför en överhängande risk för skjutning eller sprängning – dagens befogenheter begränsade och svårtillämpade
- Det behövs bättre möjligheter för polisen att kroppsvisitera och genomsöka transportmedel för att söka efter vapen och andra farliga föremål
- Behovet kan mötas med utökade befogenheter i tidsbegränsade zoner

Ett system med tidsbegränsade zoner bör införas

- Fördelar – effektivare verktyg för polisen att förhindra skjutningar och sprängningar och för att trygga allmänheten
- Nackdelar – ökat intrång i enskildas integritet och ökad risk för diskriminering
- Fördelarna överväger nackdelarna om systemet utformas rätt

Bestämmelser om säkerhetszoner i polislagen

- Säkerhetszoner är ett mer rättvisande begrepp för zonerna
- Bestämmelser bör införas i polislagen

När en säkerhetszon ska få införas

- Det ska finnas en påtaglig risk för skjutning eller sprängning i ett visst område
- Risken ska vara hänförlig till en konflikt mellan grupper
- En säkerhetszon ska vara av synnerlig vikt för att förebygga eller förhindra den aktuella brottsligheten

Beslut om en säkerhetszon

- Fattas av Polismyndigheten
- Får omfatta det område där risken är påtaglig
- Får gälla i högst två veckor med möjlighet till förlängning
- Polisen ska informera på sin webbplats och annat verksamt sätt

Ingripanden i en zon

- Kroppsvisitationer och genomsökning av fordon på allmän plats
- Det ska finnas behov av ingripande utifrån syftet med säkerhetszonen
 - Riskprofiler och liknande kan vara tillräckligt
 - Aldrig ingripande endast eller i huvudsak p.g.a. faktisk eller förmodad etnicitet eller nationalitet
 - Det ska i efterhand gå att peka på skälen för ett ingripande
- Även barn får visiteras
- Alla visitationer ska dokumenteras

Möjligt överklaga beslut om zon

- Beslut om en säkerhetszon ska få överklagas
 - till allmän förvaltningsdomstol
 - av den beslutet angår om det gått honom eller henne emot

Ikraftträdande och konsekvenser

- Förslagen bör träda i kraft så snart som möjligt
- Det föreslagna systemet bedöms bidra till att minska antalet skjutningar och sprängningar och att öka tryggheten
- Det föreslagna systemet är förenligt med skyddet för den personliga integriteten och skyddet mot diskriminering